

ЖИТТЯ ПІСЛЯ ВИБОРІВ:
ЩО БАКС ЗЕЛЕНИЙ НАМ ГОТУЄ?

стор 4

ЗАБОРГОВАНІСТЬ ІЗ ЗАРПЛАТ —
БОРЬБА З ТІННЮ

стор 5

ЗА ІНТЕРНЕТ ПОЧАЛАСЯ
ГЛОБАЛЬНА ВІЙНА

стор 6

БРУДНА БИТВА ЗА БАНКОВУ

В Україні відбувся перший тур чергових президентських виборів. Хоча остаточні результати ще невідомі, втім, попередні цифри стали досить несподіваними. Ця виборча кампанія була надто напруженою та брудною. І це дуже сильно вплинуло на перебіг подій та, звісно, на настрої виборців.

Багато місяців тому в політикумі почали сватати в президенти Святослава Вакарчука. Інсайтери говорили, мовляв, він цілком серйозно

розглядає можливість брати участь у перегонах. Потім почали говорити про коміка Володимира Зеленського. Здавалося, що це вже точно жарт, і ще кілька місяців тому важко було

повірити в те, що Зеленський зважиться на такий крок. Вакарчук вирішив не заморочуватися, а от відомий шоумен став новоспеченим політиком та заявив про свої наміри за кіль-

ка хвилин до нового 2019 року. Він мало спілкувався з пресою, багато уваги приділяв соціальним мережам і креативним білбордам. І... вийшов на перше місце у перегонах. За словами експертів, він отримав багато протестних голосів. І в цьому немає нічого дивного.

Між іншим, Володимир Зеленський заявив, що готовий прийти на дебати з чинним президентом Петром Порошенко. А от чи прийде гарант?

Окрім того, до 21 квітня, тобто до дати проведення другого туру, Зеленський має намір назвати імена першої п'ятірки членів своєї команди. Тож подивимось та проаналізуємо.

(Закінчення на стор. 2)

ЩО НА НАС ЧЕКАЄ В НАСТУПНІ ТРИ ТИЖНІ? ЦЕ БУДЕ ДУЖЕ НЕЛЕГКИЙ ЧАС ВЕСНЯНОГО ЗАГОСТРЕННЯ. ТЕМП ПОСИЛИТЬСЯ, НАПРУГА ЗНАЧНО ЗРОСТЕ. ЦЕ БУДЕ БИТВА ДО ОСТАННЬОЇ КРАПЛІ КРОВІ. ТОЖ І БРУДУ ЛИТИМЕТЬСЯ В РАЗІ БІЛЬШЕ. ДУЖЕ СКОРО МИ ЗМОЖЕМО ДІЗНАТИСЯ, ЧИ ЗБЕРЕЖЕ ЛІДЕРСТВО ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕНСЬКИЙ. ВТІМ, ДЛЯ ВЛАДИ ПРОГРАШ СТАНЕ СПРАВЖНІМ ВИРОКОМ

ВСЕУКРАЇНСЬКА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ГАЗЕТА

НАША АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ: GAZETA.VV.COM

Рекомендована ціна
5 гривень

(Закінчення.
Початок на стор. 1)

До речі, президент Порошенко, здається, сприйняв перше місце Зеленського дуже ревно. І це не дивно. Тут він надривається із Томосом, із змінами в Конституції щодо ЄС та НАТО, а цей новачок просто так збирає верхки... Та не просто так.

«Доля звела мене — і я не соромлюся сказати про це — з маріонеткою Коломойського. Коломойському ми не дамо жодного шансу», — наголосив Порошенко.

Лідер перегонів Зеленський різко відповів гаранту, запитавши, чи він є маріонеткою Свинарчука чи Свинарчук є маріонеткою Порошенка?..

Також глава держави на брифінгу завів свою традиційну пісню про план Кремля, який він зламав. Ну ми ж пам'ятаємо, що якщо не Порошенко, то Путін...

А ще президент нагадав, що переможець другого туру представлятиме Україну на міжнародній арені, зокрема на переговорах із РФ.

«І представляти Росію буде не Максим Галкін і не Євгеній Петросян. А представляти Росію буде Путін...», — сказав він.

Складалося враження, що у самого Порошенка є хоч якісь успіхи у переговорному процесі...

Між іншим, цікавий факт: за попередніми даними ЦВК, Зеленський виграв вибори у більшій частині спецділяниць у зоні проведення Операції об'єднання сил! Хоча за кількістю голосів гарант трохи випереджає шоумена, втім різниця невелика.

А ще глава держави дещо збагнув: «Я критично і тверезо розумію той сигнал, який суспільство подає сьогодні діючій владі. Це є суворий урок для мене і для всієї нашої команди. Це є абсолютно серйозний привід для ретельної роботи над помилками, допущеними протягом останніх років. Але не помиляється той, хто нічого не робить...».

Чи не лукавить президент? Він правий в одному — це дійсно хороший урок. Тільки не для нього, а для українців. У 2014 році за Порошенка в першому турі проголосували 54,7% виборців. Це був величезний кредит довіри, який він не повернув — не виправдав сподівань, бо ж нині набирає, за попередніми підрахунками, трохи більше 16% голосів.

Чому так сталося? Через помилки?.. Це дуже м'яко сказано. Через наші втрачені надії! І насправді вже пізно думати про роботу над помилками. У Порошенка для цього було п'ять років. Та й немає жодної гарантії, що в наступне п'ятиріччя щось зміниться.

Однак цікаво, як гарант зможе реабілітуватися в очах

БРУДНА БИТВА ЗА БАНКОВУ

суспільства за три тижні? Посадить трьох своїх друзів? Чи, може, в пришвидшеному темпі виконає пару-трійку своїх вже запліснявілих обіцянок?

За попередніми підрахунками, на третьому місці опинилася лідер «Батьківщини» Юлія Тимошенко. Політик проводила дуже системну, змістовну та конструктивну кампанію. Тимошенко презентувала глобальну програму виходу країни з кризи під назвою «Новий курс». Жоден з інших кандидатів не може похвалитися такою масштабною роботою. Однак саме лідер «Батьківщини» стала у цих перегонах чи не основною жертвою чорних технологій. Бруд на адресу політика, ще за старою маннафортівською традицією, лився з усіх усюд. Окрім того, проти неї була використана технологія «клон». У масштабах президентської кампанії це відбувається вперше.

Анатолій Гриценко, який отримав близько 7%, вже готується до парламентських виборів.

«Ми рухаємося вперед. Цього року, власне, три тури

виборів влади — перший президентський, другий президентський і далі парламентські вибори. Зараз, після завершення роботи штабів, членів наших виборчих комісій, ми чітко визначимося щодо формату участі у парламентських виборах...» — сказав він.

Що ж, побачимо, чи пощастить «першому непрохідному» наприкінці жовтня нинішнього року. Перш за все, багато що залежатиме від того, чи вдасться створити альянс «Громадянської позиції» та «Самопоміч». На президентських виборах оголосити про підтримку легко, розуміючи, що шансів на перемогу нуль. А от на парламентських — усе набагато складніше, адже там доведеться якимось чином домовлятися, йти на компроміси й намагатися не перетягувати ковдру кожен на себе. А для двох лідерів це не так-то й просто.

Загалом ця кампанія була однією з найдраматичніших за усі роки незалежності. Саме так. Незважаючи на Помаранчеву революцію в 2004 році... Незважаючи на історичну помилку 2010-го...

Незважаючи на страх у 2014 році... Кожного разу виборці помилялись. Як буде цього разу? Побачимо.

Втім, ми уже багато усього побачили. Наприклад, яким чином діяла влада. У ЗМІ багато писали про так звані «сітки», які по всій країні організував штаб провладного кандидата. А ще про програму «Турбота», з якої виділялися гроші тим, хто був готовий проголосувати за того самого провладного кандидата. Навіть не віриться, що до таких методів влада наважилася вдатися після Революції Гідності.

Та звісно, сподіваємось, що крапки над «і» розставлять правоохоронці. Усі винні мають бути покарані. Та все ж найголовніше у цій кампанії, що ми побачили справжні обличчя українських політиків. Це дуже допоможе нам у майбутньому.

Що на нас чекає в наступні три тижні? Це буде дуже нелегкий час весняного загострення. Темп посилиться, напруга значно зросте. Це буде битва до останньої краплі крові. Тож і бруду литиметься в рази більше. Дуже скоро ми зможемо дізнатися, чи збереже лідерство Володимир Зеленський. Втім, для влади програв стане справжнім вироком. А усі передумови для цього є. Нині Петро Порошенко набирає майже вдвічі менше голосів, аніж Володимир Зеленський. І хай там як, наздогнати його буде дуже важко...

Насправді ж після другого туру на нас чекає більш важлива битва. Так, 31 жовтня 2019 року відбудуться чергові вибори до Верховної Ради. За результатами цього волевиявлення буде сформована парламентська коаліція, а згодом і новий уряд, який, хотілося б вірити, нарешті зможе зайнятися справжніми реформами, а не їхньою імітацією.

Яна ДЖУНГАРОВА

**НАСПРАВДІ Ж ПІСЛЯ
ДРУГОГО ТУРУ
НА НАС ЧЕКАЄ БІЛЬШ
ВАЖЛИВА БИТВА.
ТАК, 31 ЖОВТНЯ 2019
РОКУ ВІДБУДУТЬСЯ
ЧЕРГОВІ ВИБОРИ
ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ.
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ
ЦЬОГО
ВОЛЕВИЯВЛЕННЯ
БУДЕ СФОРМОВАНА
ПАРЛАМЕНТСЬКА
КОАЛІЦІЯ, А ЗГОДОМ
І НОВИЙ УРЯД**

КОНТЕКСТ

Другий тур — 21 квітня, інавгурація — до 3 червня

На момент здачі номера було опрацьовано понад 90% протоколів по Україні.

За попередніми даними, перше місце посів Володимир Зеленський — 30,26% голосів. Майже вдвічі менше набрав чинний президент Петро Порошенко — 15,98%. На третьому місці опинилася лідер «Батьківщини» Юлія Тимошенко — 13,36%. Далі йдуть: Юрій Бойко — 11,54%, Анатолій Гриценко — 7,0%, Ігор Смешко — 5,97%, Олег Ляшко — 5,44%, Олександр Вілкул — 4,24%, Руслан Кошулинський — 1,65%. Кожен інший кандидат набирає менше одного відсотка.

Результати волевиявлення громадян у першому турі повинні бути оголошені не пізніше 10 квітня. І вже 13 квітня 2019 року газети «Голос України» та «Урядовий кур'єр» мають опублікувати офіційний протокол з результатами голосування українців.

Якщо за підсумками першого туру виборів жоден із кандидатів не набере більше 50%, то у неділю 21 квітня 2019 року відбудеться другий тур виборів.

Результати другого туру Центральної виборчої комісії має оголосити не пізніше 1 травня. Відповідно, 4 травня протокол голосування опублікують у виданнях «Голос України» та «Урядовий кур'єр». Це й стане офіційним оголошенням результатів президентських виборів у країні.

До 3 червня 2019 року новообраний президент заступить на пост й складе присягу на урочистому засіданні Верховної Ради України.

В ТЕМУ

Найактивніша — Львівщина, найпасивніше — Закарпаття

Напередодні проведення першого туру соціологи прогнозували, що явка виборців може скласти близько 80%. Втім, ці цифри виявилися надто оптимістичними.

За даними Центральної виборчої комісії, явка склала 63,5%. Найбільш пасивною була Закарпатська область — 47%. Найбільш активні: Львівська область — 68,91%, Волинська — 68,4% та місто Київ — 68,05%.

Для порівняння — ось така явка була на попередніх президентських виборах в Україні: в 1991 році — 84,16%; на дострокових виборах президента в 1994 році у першому турі явка склала 70,4%, в другому — 71,6%; в 1999-му: перший тур — 70,15%, другий тур — 74,87%; в 2004-му: перший тур — 74,54%, другий — 81,12%, третій — 77,28%; в 2010-му: перший — 66,76%, другий — 69,15%; в 2014-му — близько 60%. П'ять років тому найактивнішими були виборці у Львівській (78,2%) та Тернопільській (76,6%) областях, найпасивнішими — у Донецькій (15,1%) та Луганській (38,9%) областях.

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ

«Факт виходу у другий тур ставленника олігархату і шоумена знецінює посаду президента»

Олег ПОСТЕРНАК,
кандидат історичних наук,
політтехнолог, керівник
«Центру політичної розвідки»:

«Виборча кампанія здивувала трьома факторами. Перший — неочікувано високий відсоток Зеленського. Другий — загальносвітовий тренд несприйняття старої еліти та старого істеблішменту. Третій — українці прийшли до виборчої кампанії в стані глибокої тривожності, в умовах мінімального рівня добробуту і незакінченої війни. Все це вплинуло на атмосферу перегонів і відобразилося у високих результатах на користь Зеленського, який побудував свою кампанію, кардинально відгороджуючись від усього, що супроводжує й уособлює поточну брудну політику.

Але його не варто порівнювати із Рейганом. Зеленський уособлює антисистемну поведінку виборців. Зеленський — беззаперечний лідер соціальних медіа. Він — це перемога Instagram та Youtube над всім сегментом політичного «Фейсбуку», який виявився нездатним спрогнозувати, наскільки організованою та цільовою може бути кампанія шоумена. Його електорат споживає певний щоденний неполітичний контент, а про політику дізнається від «Кварталу 95». До речі, високої явки молоді не було. Тобто за Зеленського голосували люди середнього віку, які дивляться «Квартал», «Слугу народу» і довіряють каналу «1+1».

Для Тимошенко та її команди результат першого туру не став такою поразкою, яка може глибоко травмувати. Найімовірніше, український народ не до кінця зрозумів важливість тієї потужної та дивовижної за своїм змістом програми, яку запропонувала команда лідера «Батьківщини». Матеріальний інтерес та бажання висловити протест виявилися сильнішими, ніж конструктивні політичні пропозиції.

Із січня розпочалася потужна атака на Зеленського з боку симпатиків чинного президента, демонструючи, що саме він є найголовнішим суперником Порошенка. У результаті весь ан-

тиелекторат гаранта почав концентруватися на вигідній для штабу Порошенка кандидатурі Зеленського, що призвело до певного перетоку голосів. Так спрацювала технологія влади. Адже Порошенку комфортніше бути у другому турі із Зеленським, аніж з Тимошенко, яка запропонувала реальний план змін у країні і в якій є потужна команда, представники якої були членами багатьох виборчих комісій на дільницях та спостерігачами. А більшість позицій спостерігачів та членів комісій від Зеленського в регіонах закривали представники БПП. Це явно вказує на план Порошенка залишитися при владі шляхом виходу у другий тур разом із шоуменом.

Але для штабу Порошенка став несподіваною великий розрив між чинним президентом та Зеленським. Там розраховували на різницю у 2-3%. Бо розрив понад 7% — це невідомна задача, яка майже не полишає чинному президенту шансів на перемогу. Як Порошенко долатиме майже двократний розрив, навіть не уявляю. Наразі зрозуміло, що і далі команда чинного президента розганятиме меседжі щодо Зеленського — «руки Кремля», що саме він є найвигідніший для РФ кандидат і що він буде ганьбити Україну на міжнародній арені. А також буде підживлювати страхи щодо загострення ситуації на Донбасі. Тобто у другому турі Порошенко намагатиметься «замочити» Зеленського.

Сам факт виходу у другий тур ставленника олігархату і шоумена знецінює посаду президента. І зараз «Новий курс» може стати справжнім спасінням країни від того, куди Україну тягнуть Порошенко і Зеленський. Ключова ідея програми Тимошенко — нова Конституція, яка б забезпечувала плавний перехід до парламентської республіки, що дозволить відійти від вакханалії та метушні навколо посади глави держави. Відмовляючись від президентської моделі, ми зберігаємо перспективу розвитку молодій європейській країні. Якщо ж ми знову боротимемося за те, хто краще — ставленник корупціонерів чи ставленник «приколістів», — варто замислитися, що на нас чекає наступні п'ять років».

«Спочатку людей кілька років заганяли в злидні, а потім за їхній же рахунок скуповували їхні голоси на виборах»

Віктор НЕБОЖЕНКО,
політолог,
директор
соціологічної
служби
«Український
барометр»:

гато кращі результати, ніж те, що йому зараз «написали».

Штаб Порошенка-Медведчука працював системно і нахабно, не обмежуючи себе жодними правилами. З одного боку, вони створили за рахунок бюджету і корупційних капіталів унікальну потужну систему соціальної корупції найбіднішої частини українських виборців. А також використовували «безстраху і докору» на повну потужність адміністративний ресурс для реалізації своїх планів з фальсифікації в доступних їм виборчих округах. Не останню роль в остаточних підрахунках і легітимації результатів відіграють також підготовані квазігромадські організації спостерігачів і «дресирована» ЦВК, яка не посміє чинити опір волі Банкової. З іншого боку, проти основного політичного противника — Тимошенко — було виставлено цілу обойму технічних кандидатів-спойлерів, аж до однофамільців.

«Чим би не закінчилася ця виборча кампанія, вона вивела на політичну арену України двох невідомих для країни «джокерів». Це молодий і політично недосвідчений Зеленський та старий і політично недосвідчений Смешко. Буде прикро, якщо того і/або іншого нам «підсунув» Кремль. Однак українці, навчені гірким досвідом президентства Порошенка, вже за першими ж кроками будь-якого нового президента швидко розберуться, з ким вони мають справу — самостійним політиком або людиною з «подвійним дном».

Але якщо стрімке сходження популярного артиста, талановитого коміка Зеленського ще можна пояснити гострою потребою України у «свіжій крові», в нових обличчях і політичних силах, то стрімке сходження маловідомого пенсіонера-силовика чітко носить сліди спецоперацій, якими так пишається Кремль. Напевно, ми скоро дізнаємося, хто був автором цієї блискучої спецоперації і яка була головна мета виведення з «політичного архіву» і активізації генерала Смешка.

Може це і не вибори, а щось інше. Але в будь-якому разі кандидат у президенти Смешко, об'єктивно, «перебіг дорогу» трьома прозахідним або проамериканським політикам — Тимошенко, Гриценку і Наливайченку. Якби не інсталяція Смешка у виборчий процес, то Тимошенко явно обходила б свого основного противника Порошенка, а Гриценко міг бути трохи вище нинішньої позиції. Те саме стосується і Наливайченка, який показував під час виборчої кампанії наба-

Унікальний політичний експеримент зі створення гігантської загальноукраїнської сітки підкупу виборців довів свою ефективність. Умовою такої ефективності масової корупції був «озброєний нейтралітет» правоохоронних і судових органів як основи адмінресурсу. Стратегія виявилася правильною. Спочатку людей кілька років заганяли в бідність, злидні і безробіття, а потім за їхній же рахунок скуповували їхні голоси на виборах на користь провладного кандидата. Тепер вся ця машина соціальної корупції бідних верств населення, змінюючи господарів, працюватиме завжди, знецінюючи базові принципи справедливих, чесних і таємних загальнонаціональних виборів.

Перший тур президентських перегонів не спростив завдання вибору політичного майбутнього України ані політичним елітам, ані основній масі виборців. Все тільки ускладнилося».

«Фейсбук»

«Перший тур став боротьбою трьох емоцій»

Олег СААКЯН,
політолог, голова «Єдиного
координаційного центру
«Донбас»:

«Перший тур став боротьбою трьох емоцій і апелювання до них. Зеленський — це емоція помсти, коли виборець, віддаючи голос цьому кандидату, заявив агресивний протест старим політикам, зігравши тим самим злий жарт із ними. Домінуючою емоцією виборців Тимошенко була надія на зміни, на те, що вдасться перегорнути сторінку історії — це і суспільний договір, і нова Конституція, і кращі умови життя. Емоцією виборців Порошенка був страх, що може бути ще гірше. На цьому була вибудована вся його кампанія. І попри корупційні скандали він для свого ядерного виборця полишався найбільш прогнозованим кандидатом і, так би мовити, найменшим злом.

Розроблений командою Тимошенко «Новий курс» за багатьма позиціями вплітається в канву очікувань суспільства. Але під час виборчих перегонів не вдалося донести цю програму до всіх верств населення і через складність запропонованих ідей, і через щільну присутність в медіапросторі Порошенка і його порядку денного, що змушувало інших кандидатів реагувати на ініціативи президента й опонувати логіці, яку було задано на Банковій. Багато в чому це відбулося через відсутність чіткого розділення між президентом Порошенком і кандидатом

у президенті Порошенком, де фактично домінування забезпечувалося виконанням власне президентських функцій у рамках проведення агітації. Тобто використовувався адміністративний ресурс посади президента в рамках передвиборчих перегонів.

Чим менше говорив Зеленський, тим більше в нього було підтримки. Таким чином він дав можливість кожному виборцю нафантазувати своє і наділити цього уявного кандидата певними якісними характеристиками. Відповідно, він зміг підібрати більшу частину неструктурованого простору проти всіх старих політиків та держави в цілому.

Порошенко вів агресивну, на грані фолу, кампанію проти своїх політичних опонентів та їхніх симпатиків. Так він налаштував проти себе практично весь істеблішмент і велику кількість виборців. Відповідно, другий тур перетвориться навіть не на змагання між Порошенком та Зеленським, а на референдум проти Петра Олексійовича. Голоси за Зеленського будуть не стільки за нього, скільки проти Порошенка.

Найімовірніше, чинний президент продовжить нагнітання мілітарної істерії, ця лінія була окреслена і перед першим туром. Ми побачили її прояви у промові Петра Олексійовича в ніч на 1 квітня. Тільки використовуючи риторичку головнокомандувача він зможе залишитися у фокусі уваги й актуалізувати потребу в собі суспільства. Але шанси, що це дасть результат і подолає антипідтримку Порошенка, невеликі».

Стабільну гривню можна сміло вважати одним із прихованих передвиборчих інструментів влади в країні. І нехай у кишенях вітер гуляє та ціни на все кусаються, як дикі собаки, але те, що долар не росте, якось гріє душу.

Гривня з початку року поводилась як шовкова, навіть укріплювалася до середини лютого. Але ближче до виборів розпочалися валютні гойдалки. І курс на знецінення гривні, як кажуть експерти, найімовірніше побачимо вже після того, як країна обере президента.

У Нацбанку не люблять згадувати про свій конституційний обов'язок забезпечувати стабільність нацвалюти, але дуже люблять пояснювати, що через ринкові фактори курс гривні покотився чи навпаки укріпився.

Але фінансовий експерт **Олексій КУЩ** у коментарі «ВВ» констатував, що насправді не спостерігається фундаментальних економічних причин стабілізації нацвалюти.

«Навіть НБУ у своєму інфляційному звіті зазначив, що темпи зростання ВВП у 2019-му сповільняться й будуть нижчими, ніж торік, — приблизно 2,5% проти 3,2%. Фізичний обсяг експорту минулого року скоротився на 1,6% (у 2017-му він становив близько 3%). Плюс падіння промислового виробництва на 2-3% у січні цього року. Ця сукупність факторів свідчить про те, що економічне серце збоїть й у нього аритмія. Проявом цього є й дефіцит держбюджету (за результатами перших двох місяців року дефіцит головного кошторису країни перевищив 12 млрд грн). Тому укріплення гривні, яке ми спостерігаємо останнім часом, вдалося завдяки штучним монетарним факторам у вигляді операцій НБУ та Мінфіну на відкритому ринку», — зазначив він.

Життя після виборів: що бакс зелений нам готує?

УКРІПЛЕННЯ НАЦВАЛЮТИ, ЯКЕ СПОСТЕРІГАЛОСЯ ОСТАННІМ ЧАСОМ, ВДАЛОСЯ ЗАВДЯКИ ШТУЧНИМ МОНЕТАРНИМ ФАКТОРАМ У ВИГЛЯДІ ОПЕРАЦІЙ НБУ ТА МІНФІНУ НА ВІДКРИТОМУ РИНКУ. І ВЖЕ ВЛІТКУ РОЗПОЧНЕТЬСЯ СЕРЬОЗНА КУРСОВА КОРЕКЦІЯ, КОЛИ ГРИВНЯ ШВИДКО ПОПОВЗЕ ДО ПОЗНАЧКИ 28

Експерт пояснив, що мова йде про короткострокові — на період від 3 до 6 місяців — розміщення депозитних сертифікатів під 16% річних Нацбанком та облігацій внутрішнього державного займу (ОВЗД) під 17-20% річних Міністерством фінансів.

«Така вкрай жорстка монетарна політика, спрямована на короткочасне укріплення гривні, вбиває економічне зростання. Адже банки замість кредитування реального сектора економіки вкладають гроші в депозитні сертифікати, через що не виходять на відкритий ринок, а інвестори роблять так звані гарячі інвестиції, захоплюючи на внутрішній ринок, купуючи за валюту ОВДЗ, створюючи додаткові пропозиції на ринку. За кілька місяців всі вони будуть дружно виходити з нашого ринку зі своїми надприбутками, які заробили на наших цінних паперах. Тому сьогоднішня стабільність грив-

ні купується ціною завтрашньої нестабільності. І хоча чинній владі через відсутність будь-яких серйозних досягнень в економіці вигідно демонструвати стабільність курсу, цей штучний стан нацвалюти завершиться вкрай негативно», — пояснив він.

Голова Національної ради економічного розвитку Олексій ДОРОШЕНКО констатує, що передвиборчий процес та й самі вибори вже впливають і на курс гривні, і на споживчі ціни.

«Ми вже побачили негативні тенденції на споживчому ринку в березні, найвірогідніше побачимо їх і в квітні. Їх спровокували, в тому числі, не закладені в держкошторисі індексації пенсій та й інші виплати, якими щедро засівають українців перед виборами. За таких умов прискорення інфляції, в тому числі за рахунок девальвації гривні до 28-28,2, стає все більш вірогідним. Як і підвищення цін

на продукти харчування на 2-4%. Але шоків терапії, яку ми вже неодноразово пережили, не буде. Проте й відкату до нинішнього курсу після виборів не побачимо, адже розуміємо, що новому президенту дістануться пусті казначейські рахунки та недонадходження грошей до держбюджету», — пояснив він «ВВ».

Олексій Кущ, своєю чергою, додав, що вже зараз, коли НБУ та Мінфін роблять величкі паузи у виході на відкритий ринок капіталу, спостерігаються курсові стрибки на 30-50 копійок. І вже влітку розпочнеться серйозна курсова корекція, адже можливості нац-регулятора й відомства, яке очолює Оксана Маркарова, не безмежні. І тоді гривня швидко поповзе до позначки 28, яка насправді вже давно є точкою економічної рівноваги.

«А ось для руху від 28 до 30 грн потрібні додаткові негатив-

ні фактори на кшталт перебоїв із зовнішнім фінансуванням, особливо восени, коли Україні потрібно буде розраховуватися за зовнішніми та внутрішніми боргами. До речі, саме виплата за боргами, тобто погашення не тільки відсотків, а й тіла кредитів, розмиває фактор сезонності валютних коливань. Зараз затримка траншу МВФ ні на що не впливає, а ось восени вона буде вкрай відчутною.

Ще одним негативним фактором знецінення гривні може стати зниження цін на зовнішніх товарних ринках на руду, метал чи аграрну сировину і навіть реінкарнація глобальної економічної кризи», — додав експерт.

Проте, за його словами, враховуючи медіанні прогнози Мінекономрозвитку на наступний рік, у владі не бачать нічого фантастичного в доларі по 32 і навіть 33 гривні.

Експерти в один голос кажуть, що в світі є країни, в яких політичні події не позначаються на курсі національної валюти.

«Там є система стримувань та противаг, є інститути, які амортизують такі впливи. Ми ж перебуваємо в азіатсько-африканській моделі курсоутворення, адже живемо в країні із високим рівнем ручного управління, де багато чого зав'язане на персоналіях. Тому не дивно, що ми залежні від політичної турбулентності. На жаль, за останні п'ять років ми так і не посунулися в бік створення ефективних інститутів, які б амортизували політичні шоки», — зазначив Олексій Кущ.

Олексій Дорошенко також вважає, що якби у 2014-му ми почали робити все правильно, на що сподівалися всі без винятку українці, у 2017-2018 роках могли б вийти на дуже непогані показники — до 7% зростання ВВП, що заклало б фундамент стіни відгородження економіки від впливу політики. Але оскільки все пішло не в тому напрямку, маємо те, що маємо...

Олена САФОНОВА

Чинна влада любить похизуватися тим, що Україна просувається в міжнародних рейтингах. Адже це означає, що її «реформаторські» зусилля помічені за кордоном впливовими інституціями й організаціями. Нещодавно в Мінекономіки радо повідомили, що Україна за темпами зростання стала другою у світі в рейтингу легкості ведення бізнесу Doing Business з 2009 року.

Звичайно, владі було б доречніше розпочинати відлік з 2014-го, коли наша країна обійняла 112-те місце за легкістю ведення бізнесу, піднявшись за рік на 28 позицій. У рейтингу Doing Business-2019 Україна посіла вже 71-шу позицію. Тобто зростання — на 41 щабель. І це непоганий результат. Але не такий красномовний. Саме тому був взятий рейтинг 2009 року,

3 рейтингом як із писаною торбою

згідно з яким ми обіймали «почесне» 145-те місце. Для порівняння: РФ у 2009-му займала 120-те місце, Білорусь — 85-те, а Молдова — 104-те.

До речі, і Путін, і Лукашенко приділяють занадто багато уваги саме Doing Business, час від часу даючи обіцянки вийти на лідерські позиції у цьому рейтингу. Але, чесно кажучи, про легкість ведення бізнесу в цих країнах і не йдеться. Та й після того, як із 2012-го змінилася методологія рейтингу, Doing Business неодноразово критикували. В тому числі головний економіст Світового банку, а з 2018 року нобелівський лауреат з економіки Пол Ромер, який заявив, що такі зміни дають простір для маніпуляцій. Але проведена перевірка так і не довела, що через

політичні симпатії до деяких країн їхні позиції в рейтингу покращувалися. Але хай там як, українська влада любить говорити про Doing Business і використовувати його як вміє.

Економічний експерт Віктор Скаршевський звернув увагу на те, що порівняно з рейтингом 2014 року Україна збільшила відставання від країн-сусідів — Росії, Білорусі і Молдови. І дійсно, у 2014-му відставання нашої країни від країни-агресора було на 8,5 пункту, а в 2019-му — на 9,1, із Білоруссю в 2014-му — на 6,6, а в 2019-му — на 7,5, із Молдовою у 2014-му — на 3,6, а в 2019-му — на 5,3.

«Якщо дивитися по рейтингу і порівнювати місця, то Росія з 2014 року піднялася в рейтингу з 92-го на 31-ше

місце в 2019 році (на 61 позицію), а Україна — з 112-го до 71-го (на 41 позицію). Бізнес-клімат у нас нині значно гірший, ніж у країн-сусідів: Україна відстає від Білорусі й Молдови на 34 позиції, а від Росії — на 40», — зазначив він на своїй сторінці у «Фейсбукі».

На його думку, для уряду місце в рейтингу Doing Business — це самоціль, а не реальне поліпшення бізнес-клімату в Україні.

«Одним із реальних показників поліпшення бізнес-клімату є приплив прямих іноземних інвестицій у реальний сектор економіки, а він із року в рік зменшується і в 2018-му склав мізерних 1,5 млрд доларів (на рівні кінця 1990-х)», — підсумував він.

Катерина МІЦКЕВИЧ

Заборгованість із зарплат — БОРОТЬБА З ТІННЮ

Час від часу можновладці згадують про те, що в Україні існує проблема із затримкою зарплат працівникам. І тоді, надимаючи щокі, урядовці починають черговий «хрестовий похід» проти недбайливих роботодавців. В Україні навіть створено реєстр таких «Карабасів-Барабасів», які місяцями не платять своїм «Буратіно». А потім хвиля турботи минає, і про вирішення проблеми забувають.

Напередодні виборів Мінсоцполітики розмістив на своєму сайті законопроект щодо посилення захисту права працівників на своєчасну виплату заробітної плати. Однією з ключових пропозицій законопроекту є право працівників не ходити на службу, якщо роботодавець заборгував їм на 15 і більше днів. Задля уникнення штрафних санкцій потрібно не пізніше ніж за два робочих дні попередити керівника в письмовій формі. За таких умов працівник звільняється від виконання своїх трудових обов'язків та має повне право бути відсутнім на робочому місці до тих пір, поки йому не виплатять зарплату. До речі, роботодавець має сплачувати пеню в розмірі 0,06% за кожен день прострочки.

Якщо працівник вирішив скористатися правом на припинення роботи у зв'язку із затримкою зарплати, він може розраховувати на компенсацію від роботодавця чи Мінпраці у розмірі не менше 2/3 тарифної ставки чи окладу пропорційно до тривалості вимушеної відпустки.

Але таким правом скористатися зможуть далеко не всі.

Це прямо заборонено робітникам прокуратури (крім технічного та обслуговуючого персоналу), суду, ЗСУ, органів державної влади та місцевого самоврядування, безпеки та правопорядку.

Не допускається тимчасове припинення працівником виконання роботи у разі, коли його відсутність на робочому місці може призвести до загрози життю чи здоров'ю людей, до невиконання завдань, пов'язаних із забезпеченням оборони, безпеки держави та громадського порядку. І в цьому є певна нерівноправність, тому що лікарям чи поліцейським, які можуть страйкувати в Європі, в Україні робити це зась.

Одним із підводних каменів законопроекту може стати норма, яка вважає затримкою зарплати її невиконання або виплату менше 50% нарахованої суми за календарний місяць. Хитрі роботодавці можуть спокійнісінько виплачувати працівникам половину заробленого і бути чистими перед законом.

Новий проект також намагається врегулювати питання компенсацій співробітникам

тих підприємств, які перебувають у стадії ліквідації. Максимальний розмір таких виплат планують встановити на рівні 12 мінімальних зарплат. Але в будь-якому разі на руки видадуть не більше трьох середніх окладів кожного конкретного працівника, попередньо врахувавши із суми компенсації єдиний соціальний внесок (ЄСВ) та податок на доходи фізосіб (ПДВ).

Ще одна новація — можливість продати свій борг Держпраці. Щоб ця установа після виплати компенсації не залишилася біля розбитого корита, відомство внесуть до переліку кредиторів, яким кошти від примусового продажу майна підприємства направлять у першу чергу. При цьому трударю дають право звернутися по вибавання боргу й до третіх осіб, і вже колектори вирішуватимуть долю роботодавця.

Звичайно, в законопроекті є певні недоліки, але він міг би стати паростком, який пробиває бетон проблеми заборгованості з виплати заробітної плати. Проте чи дійде документ хоча б до Верховної Ради, особливо після виборів, велике питання. Тим більше що варіації на цю болючу тему чиновники виконують принаймні останні десять років. Але потім, похизувавшись черговими напрацюваннями, знову ховають їх під сукно ще на довгі роки...

Аріна МАРТОВА

ДОВІДКА «ВВ»

За даними Держстату станом на 1 березня 2019 р., загальна сума заборгованості із заробітної плати становила 2 млрд 446,8 млн грн, у тому числі заборгованість працівникам економічно активних підприємств — 1 млрд 267,7 млн грн

ДУМКА ЕКСПЕРТА

«Дія документа не розповсюджуватиметься на вже існуючі борги»

Віталій ДУДІН,
експерт Центру
соціальних
та трудових
досліджень:

а ось заплатять їй 10–20% від цієї суми. Але й тут доволі багато підводних каменів. Так, потрібно правильно укласти договір і, що найголовніше, виторгувати більш-менш справедливую компенсацію.

Заснування Фонду гарантування зарплати було і в початковій версії цього законопроекту. Його створення передбачають і конвенції Міжнародної організації праці (МОП). І в багатьох європейських країнах саме через такий Фонд вирішується проблема виплат зарплат — якщо підприємство банкрутує, держава надає робітникам компенсацію. В законопроекті йдеться про компенсацію лише трьох середньомісячних зарплат працівника (враховується за рік). І в цьому є певне протиріччя, адже заборгованість із зарплати може тягнутися роками, а ось компенсацію виплатять тільки за три місяці.

В аспекті реалізації робітником права на самозахист також є сумнівним зобов'язання працювати впродовж 15 днів із моменту затримки зарплати і тільки після цього отримати можливість не виходити на роботу. Згідно із конвенціями МОП це може бути кваліфіковано як примусова праця. Більше того, це дуже справедливим є те, що під час припинення виконання обов'язків з вини роботодавця працівнику платитимуть 2/3 тарифної ставки, а не повний заробіток.

Є певні сумніви щодо сплати роботодавцем пені в розмірі 0,06 відсотка від суми боргу за кожен день затримки зарплати.

Звичайно, реалізація положень законопроекту багато в чому залежатиме від роботи інспекторів із питань праці. Наразі їх не вистачає — за мінімальної потреби в 1000 таких фахівців на всю країну поки що їх всього 500–600.

Найголовніший сюрприз у тому, що закон має набрати чинності з 1 січня 2020 року і його дія не розповсюджуватиметься на вже існуючі борги.

Тому фактично мільярди накопичених заборгованостей із зарплати повисають у повітрі.

«Розміщений на сайті Мінсоцполітики документ — це доопрацьована версія законопроекту, який з'явився у нетрях відомства півроку тому і досі не був переданий до Верховної Ради, що є красномовним свідченням його «пріоритетності». Шанси на його ухвалення не надто високі попри те, що він гарантує той мінімум захисту, який держава має надавати робітнику в умовах ринкової економіки. А все через те, що на відміну від закону щодо боротьби із незадекларованою працею документ не дає державі певної вигоди у вигляді збільшення надходжень за рахунок штрафів. Навіть у разі набрання чинності цим документом, який розширює права робітників щодо стягнення зарплат у разі їх затримки, очікувати на диво не варто.

У першу чергу тому, що документ стосується лише офіційно зайнятих працівників. «Джентльменські домовленості» роботодавця із співробітником без будь-якого оформлення під його дію не підпадають.

Позитивом можна вважати те, що інспектор праці може за зверненням працівника стягнути з роботодавця зарплатню, якщо заборгованість з її виплати перевищує два місяці. Тепер співробітнику не доведеться подавати позов до суду, потрібно буде лише звернутися до фахівця Мінпраці. Більше того, постанова інспектора праці щодо заборгованості, яка перевищує два місяці, фактично отримує статус судового припису, з яким можна апелювати до виконавчої служби про стягнення грошей.

Також законопроект передбачає право робітника продати свої вимоги Держпраці, але така угода не дає гарантій рівноцінної оплати. Адже людина продасть борг із зарплатні за декілька років,

ОДНИМ ІЗ ПІДВОДНИХ КАМЕНІВ ЗАКОНОПРОЕКТУ МОЖЕ СТАТИ НОРМА, ЯКА ВВАЖАЄ ЗАТРИМКОЮ ЗАРПЛАТИ ЇЇ НЕВИПЛАТУ АБО ВИПЛАТУ МЕНШЕ 50% НАРАХОВАНОЇ СУМИ ЗА КАЛЕНДАРНИЙ МІСЯЦЬ.

ХИТРІ РОБОТОДАВЦІ МОЖУТЬ СПОКІЙНІСІНЬКО ВИПЛАЧУВАТИ ПРАЦІВНИКАМ ПОЛОВИНУ ЗАРОБЛЕНОГО І БУТИ ЧИСТИМИ ПЕРЕД ЗАКОНОМ

У РФ набрали чинності закони про фейки й образу влади

З 29 березня набирають чинності закони, що передбачають штраф за поширення фейкових новин і образу влади й держсимволів. Нові обмеження стосуються тільки інтернет-видань, «традиційні медіа» виведені з-під їхньої дії.

Поширення «недостовірної суспільно значимої інформації» обійдеться громадянам Росії в суму до 100 тисяч рублів. А якщо ця інформація призвела до «масового порушення громадського порядку і безпеки», то максимальний розмір штрафу збільшується до 400 тисяч рублів.

Законопроект про відповідальність за образу влади і держсимволів передбачає максимальний штраф у розмірі 300 тисяч рублів. Однак «Роскомнадзор» зобов'язаний попередити учасника «образи» про блокування за добу, даючи йому тим самим можливість видалити повідомлення. Арешт за цим звинуваченням можливий тільки в разі, якщо порушення вчинено повторно.

Президент Росії Володимир Путін підписав законопроекти 18 березня, того ж дня вони були опубліковані на порталі правової інформації.

Раніше Рада з прав людини (РПЛ) при президенті РФ закликала главу держави відхилити закони і направити їх на доопрацювання. Після підписання документів Путіним голова ради Михайло Федотов пообіцяв в інтерв'ю «Эху Москвы», що РПЛ стежитиме за їхнім правозастосуванням.

На думку керівника правозахисної групи «Агора» Павла Чікова, оскільки справи про неповагу до влади опікуватиметься Центр «Е», то з точки зору державної політики такі правопорушення фактично прирівнюються до екстремізму.

«Думаю, нас скоро чекає хвиля адміністративних справ про образу «Його Величності» і двору — з великими штрафами, навіть за участь у неузгодженому мітингу штраф утричі менше», — заявив Чіков «Медузі».

Дмитро ВАЧЕДІН
«Німецька хвиля»,
Німеччина

Можна хоча б на мить відкласти в бік відносно локальну драму під назвою Брекзит, подумати про гігантський рій людства, який користується інтернетом, і оцінити один із головних вимірів того, як 4 мільярди з нас проводять своє життя. Це історія XXI століття, але вона — дзвінок і для тих, хто достатньо старий, щоб пам'ятати холодну війну. Те, як люди розуміють власний досвід і події в широкому світі, все більше залежить від версії інтернету, який вони використовують.

З одного боку — система, якою користуються у Китаї і яка виробляє велику кількість особистих даних для гігантського державного апарату стеження і цензури. Ця модель спирається на два онлайн-гіганти, чіє домінування частково зросло завдяки тому факту, що китайська культура споживання спирається не так на розрахунок смартфоном, як на старомодні пластикові картки. Це конгломерат з компанії Alibaba, що займається електронною комерцією, і компанії Tencent, яка володіє сервісом WeChat з її більш ніж мільярдом щоденних користувачів. Вони роблять дуже багато речей, які, здається, були б неможливі в суспільстві без них. Вони проводять платежі, підтримують соціальну мережу, допомагають обмінюватися повідомленнями, організувати бронювання для подорожей і грати в ігри.

ЗАГРОЗА В ТОМУ, ЩО СВІТ ОПИНИВСЯ МІЖ ДВОМА БАЧЕННЯМИ, ЯКІ ЗНАДТО БЛИЗЬКІ. З ОДНОГО БОКУ — СТЕЖЕННЯ І ЦЕНзуРА, ВТІЛЕНА КОМПАНІЯМИ, ЯКІ ЗМОВИЛИСЯ З АВТОРИТАРНИМИ ДЕРЖАВАМИ. А З ІНШОГО — ВСЕВИДУЮЩІ ТЕХНОЛОГІЧНІ КОРПОРАЦІЇ, ЧІЙ ЗВ'ЯЗКИ З УРЯДАМИ ЗАЛИШАЮТЬСЯ В ТІНІ

По інший бік від сучасної лінії розмежування в електронному світі — версія інтернету, яка виникла на Заході і тепер поширюється по всій планеті. Вона спирається на Google і Facebook. Ці гіганти теж живляться горами особистої інформації, але при цьому позиціонують себе як втілення особистої свободи і ліберальних цінностей попри те, що вони містять у своїй структурі соціальну модель, відому сьогодні під назвою «капіталізм стеження».

Одне з головних питань нашої ери полягає в тому, яка з цих моделей стане панівною для половини людства, яка ще не підключилася до мережі. Торгова війна США і Китаю задає чіткий тон настроям. Але електронна битва не зводиться до

Глобальна війна за інтернет почалася

того, що китайські платформи намагаються наздогнати своїх американських колег. Вона більш помітна в напруженні, яке виникло у вимірі інфраструктури, особливо коли йдеться про діяльність ІТ-гіганта Huawei. Але досить поглянути на масштаби технічного інвестування Китаю в Індії та Африці, перспективу початку суперництва між Alibaba і Amazon або міжнародної конкуренції між Uber і китайським аналогом Didi, щоб відчутти смак майбутнього. По всьому світу все частіше геополітика зводиться до того, хто буде найбільш впливовим технологічним гравцем: США чи Китай.

Нова холодна війна і перерони регуляторів — це кон-

залишився в ядрі західного інтернету, готового безкі-нечно поглинати глобальні ринки.

Нещодавно Цукерберг написав велике повідомлення з оголошенням про його намір розвивати «орієнтовану на приватні зв'язки платформу, яка стане навіть більш важливою, ніж сучасні відкриті платформи». Вона базуватиметься на кодуванні повідомлень і ідеї про контент, який сам себе видаляє. Таким чином, старі повідомлення не переслідують у майбутньому своїх авторів. Але найважливіше те, що Цукерберг хоче об'єднати сервіс обміну повідомленнями в Facebook, Instagram і WhatsApp, що, безумовно, ускладнить будь-

що пропонує модель китайського WeChat — платформу, яка робить все, включно з управлінням щоденними витратами, генеруючи нескінченну лавину даних.

Це викриває не просто масштаби прихованих амбіцій Facebook і сумнівність готовності Цукерберга боротися за «приватність» користувачів. Це вказує на щось, що, як не дивно, мало хто помічає: відчуття, що конкуруючі західна і східна моделі інтернету в боротьбі за глобальний вплив насправді схожі.

Мабуть, у цьому немає нічого дивного. У розпал холодної війни, попри ворожечу, було модно говорити про все більшу схожість між США і СРСР. Соціолог Герберт Маркус пояснював це «загальною потребою в індустріалізації». На тлі революцій у 1989 році популярні ідеї змінилися. І почалися розмови про те, що Схід і Захід прагнуть до спільного майбутнього в ліберальній демократії і у вільному ринку. Доказом цього бачення служив Китай, що стрімко багатів. Так було аж до приходу лідера Сі Цзіньпіна, який сповідує щось більш проблемне.

І ось ідея про подібність повернулася. Але цього разу вона стосується стеження, контролю поведінки та компаній, які стали такими значущими, що проникають у кожну сферу людського життя. Загроза в тому, що світ опинився між двома баченнями, які занадто близькі. З одного боку — стеження і цензура, втілена компаніями, які змовилися з авторитарними державами. А з іншого — всевидючі технологічні корпорації, чій зв'язки з урядами залишаються в тіні.

Джон ХАРРІС
The Guardian
(Матеріал публікується
зі скороченнями)

«Гра престолів» отримала найбільшу кількість премій «Еммі» серед серіалів, що демонструються в прайм-тайм, і стала найпопулярнішим серіалом компанії HBO за всю історію. Завдяки йому Джон Сноу перетворився в ікону непорушної моральної сили. А Кіт Харінгтон, який зіграв цю роль, став найбільш обговорюваною зіркою світу.

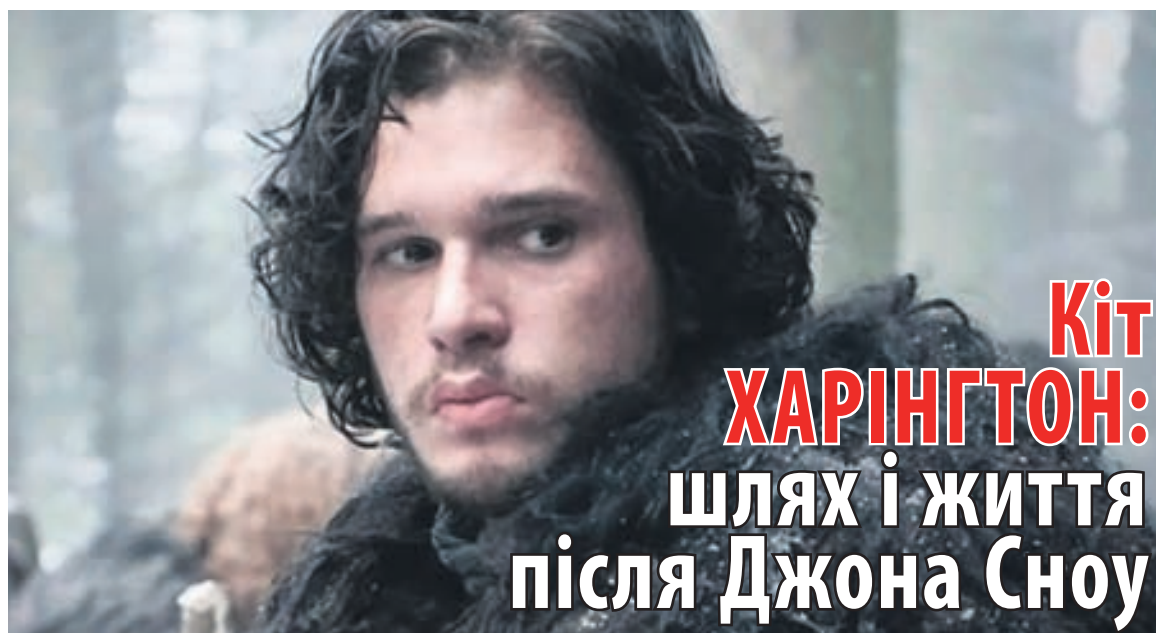
Його фанати чекають-не дочекаються відновлення проекту 14 квітня, щоб дізнатися, чи помре Джон (знову), чи стане він зазіхати на корону, або ж відбудеться щось середнє між першим і другим варіантом.

«Я не сказав би, що зараз палаю бажанням грати героїв, — каже Кіт Харінгтон. — У всіх сценаріях, які я останнім часом читаю, діють персонажі з глибокими вадами, в якомусь сенсі це антигерої. Але мене не завжди беруть на такі ролі, тому доведеться із цим боротися і неабияк попідтніти».

Правда, наразі Харінгтон повинен «пережити» восьмий сезон серіалу.

«Гра престолів» — найбільш уважно вивчене шоу у світі. А Харінгтон — один із тих, хто його пильно вивчає. Він дивиться кожну нову серію на самоті, йому навіть довелося відмотати назад і переглянути кілька попередніх сцен, щоб вибудувати свою гру відповідно до тривалої емоційної лінії Джона. Те, що він бачив, не завжди йому подобалося: «Переглянувши весь серіал, я розумію, що ніколи не буду задоволений 70% сцен. Але я вже змирився із цим»...

Грати Джона було непросто: він демонструє потужні, важливі риси — вірність, улперність, непохитність, — але йому нечасто дістаються ефектні репліки. Почуття обов'язку і красномовство не завжди існують пліч-о-пліч. Харінгтон зазначає, що його роль, як і роль Емілії Кларк, унікально важка в серіалі, де персонажі другого плану

КІТ ХАРІНГТОН: ШЛЯХ І ЖИТТЯ ПІСЛЯ ДЖОНА СНОУ

БРИТАНСЬКИЙ АКТОР ХАРІНГТОН ЗАХОПЛЮЄТЬСЯ КАР'ЄРОЮ СВОЇХ СПІВІТЧИЗНИКІВ БЕНЕДИКТА КАМБЕРБЕТЧА І БЕНА ВІШОУ, ЯКІ ЗМОГЛИ ПОЄДНАТИ ЯСКРАВУ РОБОТУ В НЕЗАЛЕЖНИХ ПРОЕКТАХ ІЗ УЧАСТЮ У ФРАНШИЗАХ

часом перетягують на себе всю увагу...

До речі, Харінгтон перестав читати рецензії десь у третьому сезоні, коли серіал набрав оберти, перетворившись зі звичайного хіта в мегаблокбастер.

«Згадую слова про «нудного Джона Сноу». За деякий час мене це стало зачіпати, бо я думав: «Я ж люблю його. Він мій, мені подобається його грати». Мені набридло, що про нього постійно писали, що він не такий цікавий і не надто яскравий»...

Але незабаром Джон став центром тяжіння всієї розповіді. Тоді ж Харінгтона номінували на премію «Еммі» за шостий сезон, в якому була серія «Битва бастардів», технічно складний епізод, де Джон намагався врятувати членів своєї сім'ї і сміливо протистояв долі — нещадно і з повною самовіддачею.

Насправді це була перша роль Харінгтона на екрані: серіал вперше вийшов в ефір, коли акторові було 24 роки, він закінчив акторську школу в Лондоні і з'явився в головній ролі

в постановці «Бойовий кінь» у Королівському національному театрі та Театрі Джилліан Лінн (колишній Новий лондонський театр) у Вест-Енді.

«Ми з Кітом схожі в тому, що стосується нашого досвіду, — каже виконавиця ролі Дейнеріс Таргаріет актриса Емілія Кларк. — Ми приблизно одного віку, наші персонажі йдуть паралельними шляхами, і в професійному відношенні ми теж йшли паралельно. Ми обидва знімалися в безглуздох бойовиках, про які шкодуємо, і в прекрасних проектах, якими пишаємося, і завжди поверталися назад до «Гри престолів».

Саме у нього я питала: «Як ти із цим справляєшся? У тебе все в порядку?». Ми прекрасно розуміли один одного, навіть знімаючись у різних кінцях світу».

Зрештою, Харінгтон і Кларк виявилися поруч під час зйомок сцен роману Джона і Дейнеріс, що повільно розвивався в сьомому сезоні.

«У першій сцені, яку ми зняли разом, — розповідає Кларк, — ми просто розреготалися. Чому

ти так дивно дивишся на мене і вимовляєш ці дивні репліки? Ми ж дружимо!» Вона згадує, як Харінгтон вдавав, ніби його нудить, під час їхніх спільних сцен: «Боже мій, друже. Мені від цього анітрохи не легше!»

Харінгтон, як і Кларк, і актори, що грають його братів і сестер у серіалі, подорослішав на очах величезної аудиторії. І це супроводжувалося переживаннями, які ставали все гострішими. На початку проекту він був частиною знімальної групи, до якої входили не тільки досвідчені актори, такі як Пітер Дінклейдж і Лена Хіді, а й велика команда молодих артистів. Завдяки злагоженості команди спочатку не було настільки страшно, але потім, коли Джон виявився в центрі подій, занепокоєння, що начебто відійшло на другий план, зновуалося ознаки.

«Найпохмуріший час для мене був, коли серіал зосередився навколо Джона, коли він помер і повернувся, — каже Харінгтон. — Мені не подобалося, що все зосередилося на Джоні, нехай це і нівелювало мої пере-

живання щодо того, що Джон — слабка ланка, тому що тепер він був у центрі подій».

Незважаючи на те, що ця увага відображала інтерес до персонажа, створеного Харінгтоном, вона також була і свого роду професійним викликом.

«Це був не найприємніший час у моєму житті, — говорить він. — Мені здавалося, що я повинен відчувати себе найщасливішою людиною у світі, тоді як насправді я почувався дуже вразливим. Той момент у моєму житті став нестабільним періодом. Я почав відвідувати психотерапевта, став розмовляти з різними людьми. Я почувався дуже невпевнено і ні з ким не говорив про це. Я повинен був відчувати вдячність за те, що у мене є, але я був неймовірно стурбований думкою, чи зможу я взагалі грати, хай йому грець».

П'ять років поступово зростаючої слави змінили позицію Харінгтона... «Гра престолів» також позбавила актора необхідності вибирати ролі виключно заради репутації і грошей.

«Цей пункт було навіть перевиконано. Якщо я шукав слави, що, чесно кажучи, я і робив, як і будь-який інший молодий актор, то я вже досяг цього! Якби з того моменту моя кар'єра більше не принесла б мені величезної слави, якщо я більше ніколи не буду ходити на церемонії нагороджень, то я б все одно на це пішов».

Харінгтон захоплюється кар'єрою своїх співітчиЗників Бенедикта Камбербетча і Бена Вішоу, які змогли поєднати яскраву роботу в незалежних проектах із участю у франшизах.

«Свого роду ідеалом сучасного актора є така людина: «А знімусь-но я в цій франшизі «Марвел», а потім у мене буде час на свої цікаві проекти». Так було у мене в «Гри престолів», і я б не заперечував, щоб так тривало й надалі».

Deniel Д'АДДАРИО
Variety, США
(Матеріал публікується зі скороченнями)

Герцог і герцогиня Сассекські скоро стануть батьками, з дня на день їхній первісток може побачити світ. У жовтні 2018 року Герцогинський палац оголосив, що герцогиня має народити навесні.

Майбутнє народження жваво обговорюють, гадають, який титул отримає дитина і чи буде герцогиня народжувати в крилі Ліндо лікарні Святої Марії.

Одне з найбільших питань у всіх на вустах: як назвуть дитину, будь то хлоп-

Як обирають імена дітям із королівської сім'ї?

чик чи дівчинка. Але наскільки самі герцог і герцогиня Сассекські можуть впливати на це?

Які імена вважаються прийнятними для дітей королівської крові?

Якщо ви подивитесь на британське королівське генеалогічне дерево, то побачите, що монархія схильна дотримуватися традицій, коли дає імена дітям.

Найпопулярніше ім'я для хлопчиків у королівській родині — Альберт, а для дівчаток — Вікторія. Із часу народження королеви Вікторії в 1819 році в сім'ї народилося 12 Альбертів, а також за останні два століття з'явилося дев'ять Вікторій.

Очікується, що герцог і герцогиня Сассекські підуть слідами своїх роди-

чів, давши дитині традиційне ім'я. Проте вони можуть і відступити від традицій, беручи до уваги, що вони далі відстоять від трону, ніж герцог і герцогиня Кембріджські.

«Чим ви далі від лінії престолонаслідування, тим імовірніше, що у вас буде більш унікальне або нетрадиційне ім'я», — говорить Керолін Харріс, професор історії в Школі безперервної освіти Університету Торонто і автор книги «Вирощування королівського до-стоїнства: 1000 років королівського виховання».

На сайті ставок «Скайбет» шанси на те, що герцог і герцогиня назвуть свою першу дитину Ізабеллою, Джеймсом або Вікторією, становлять 10 до 1.

Діана — теж один із найпопулярніших варіантів серед гравців: 12 до 1.

Чи повинно ім'я дитини з королівської сім'ї бути схвалено королевою?

У той час як королева вирішує, при-своювати чи ні дитині королівський титул, процедура вибору першого імені для дитини менш офіційна, пояснила королівський коментатор Кейт Вільямс.

«У королеви є влада визначити, яким буде титул дитини, — сказала Вільямс під час обговорення майбутнього народження принца Луї у квітні 2018 року. — Але в тому, що стосується імені, це більше неформальна розмова... Звичайно, вони так шанують королеву, що якщо вона скаже, що їй дуже не подобається ім'я, вони безумовно візьмуть це до уваги».

Сабріна БАРР
The Independent, Велика Британія

За свою багаторічну кар'єру видатний американський режисер Тім Бертон зняв чимало казкових сторі: «Сонна лощина», «Чарлі та шоколадна фабрика», «Аліса в Країні чудес», «Похмурі тіні», «Дім дивних дітей міс Сапсан»... І у свої 60 років постановник все ще залишається великою дитиною — його й досі зачаровує світ фантастики та казки. Однак цього разу Бертон «впав у дитинство» ще більше й екранізував знаменитий мультфільм Disney «Дамбо».

СЛОНЕНЯ, В ЯКЕ ЗАКОХАНИЙ УВЕСЬ СВІТ

...Холт Фаррієр (Колін Фаррелл) повертається з Першої світової війни і наймається до мандрівного цирку Макс Медічі (Денні ДеВіто) в якому виступав у минулому. Але це повернення надто сумне: його дружина померла від грипу, залишивши фактично самотніми дітей Міллі (Ніко Паркер) і Джо (Фінлі Хоббінс). До того ж цирк переживає не найкращі часи...

Та ситуацію змінить одна, здавалося б, пересічна подія: власник цирку Макс Медічі (Денні ДеВіто) купує вагітну слониху, сподіваючись, що її миле дитинча приверне до його шоу натовп глядачів. Але коли народжується слоненя з гігантськими вухами, Медічі шаленіє від люті. Мовляв, кому потрібне це страховисько...

Але виявляється, що це маля на ім'я Дамбо має неймовірний талант літати за допомогою своїх величезних вух. Дізнавшись про це, директор цирку влаштовує нове шоу!

Дуже скоро новина про Дамбо розлітається по усіх усяодах. І от про диво-слоненя дізнається власник шикарного парку розваг «Дивосвіт» Вандевер (Майкл Кітон). Він понад усе хоче заволодіти твариною, яка вміє літати. Тож

робить пропозицію своєму колезі Макс Медічі приєднатися зі своєю трупю до «Дивосвіту». Персонаж ДеВіто погоджується.

Відтепер Дамбо має виступати в парі з французькою артисткою цирку та блискучою повітряною гімнасткою Колетт (Єва Грін). Але щось у всій цій історії йде не так. І Холту разом з дітьми та цирковими друзями треба рятувати слоненя, а також його маму!

Акторський склад у цьому фільмі просто блискучий. До речі,

справжнім відпочинком. Фаррелл просто кайфував на знімальному майданчику.

А ось ще одна акторська заміна: зіграти Вандевера повинен був Том Хенкс, але й він не зміг викроїти час у своєму щільному графіку. Тож робота дісталася улюбленцю Тіма Бертон Майклу Кітону. Роль негідника йому дуже до лиця, як не дивно. Втім Кітон, здається, непогано потренувався грати злого персонажа у фільмі «Людина-павук: повернення додому».

ніжна, світла та харизматична. До речі, Єва Грін, здається, стала новою музою Тіма Бертон. Режисер знімає відому французьку акторку вже втретє. Раніше таким похизуватися могла тільки колишня дружина постановника Хелена Бонем Картер. Втім, Грін цілком достойна зніматися у шедеврах видатного режисера, адже вона дуже талановита.

Між іншим, одна з епізодичних ролей дісталася знаменитому конферансьє у світі боксу Майклу

«Ідея втекти з дому з мандрівним циркум завжди зачарувала мене, — говорить Тім Бертон. — Сам по собі цирк мені ніколи не подобався через клоунів, погане ставлення до тварин, жахливі смертельні номери і ще раз клоунів! Але мені була близька сама ідея стати частиною дивної родини людей, які не вписуються у норми суспільства, людей, до яких ставляться інакше. Саме про це «Дамбо».

Так, ця стрічка ставить дуже важливі соціальні питання. Головне з них — в цирку не повинно бути тварин! І ця ідея дуже підкуповує.

До того ж картина дійсно дуже сентиментальна. Бертон акцентує увагу на думці, що родина (рідними можна бути не тільки по крові) — найголовніше в житті людини. До того ж постановник показує, що об'єднавшись можна вирішити навіть найскладнішу проблему.

Фільм «Дамбо» дуже відрізняється від усіх попередніх робіт Тіма Бертон. Цю стрічку аж ніяк не можна назвати найкращою в його фільмографії, але найсвітлішою та найдобрішою можна. Режисер у своїй творчості тяжіє до похмурості та чорного гумору... Можна сказати, що це його фірмовий стиль. Але в «Дамбо» за усіма канонами жанру він не міг собі того дозволити. Цей фільм настільки розчулює, що у особливо сентиментальних глядачів раз у раз сльози навертаються на очі. Втім, переживати не варто. Щасливий кінець обов'язково буде.

Між іншим, найближчим часом на нас чекає ще кілька екранізацій знаменитих мультфільмів. Зокрема, дуже скоро нам покажуть легендарного «Короля Лева». Втім, це буде теж анімований фільм, але знятий на новий лад. Також незабаром відбудеться прем'єра «Аладдіна», який зняв відомий режисер Гай Річі. Тож чекаємо, що й ці стрічки будуть такими ж вдалимими, як «Дамбо».

ФІЛЬМ «ДАМБО» ДУЖЕ ВІДРІЗНЯЄТЬСЯ ВІД УСІХ ПОПЕРЕДНІХ РОБІТ ТІМА БЕРТОНА. ЦЮ СТРІЧКУ АЖ НІЯК НЕ МОЖНА НАЗВАТИ НАЙКРАЩОЮ В ЙОГО ФІЛЬМОГРАФІЇ, АЛЕ НАЙСВІТЛІШОЮ ТА НАЙДОБРІШОЮ МОЖНА

спочатку роль Холта мав зіграти Уїлл Сміт. Але цей суперстар відмовився, адже був зайнятий у іншому проекті. Саме тоді творці стрічки й покликали Коліна Фаррелла. І слід сказати, не помилилися. Останнім часом актор брався за надто серйозні ролі: драми «Вдови», «Фатальна спокуса» та «Вбивство священного оленя». І очевидно, що робота в таких сумних фільмах трохи його виснажила. Тож «Дамбо» для актора став

Дуже приємно знову побачити на великому екрані улюбленого актора мільйонів Денні ДеВіто, якого останнім часом не так-то й часто запрошують грати у кіно. Але ж він легенда!

А ще приємно здивували маленькі актори Ніко Паркер та Фінлі Хоббінс: вони дуже безпосередні та природні.

А справжньою перлиною картини стала Колетт у виконанні Єви Грін. Вона дуже стримана,

Бафферу. Так-так, ви вже, певно, здогадалися, що саме він оголошує про вихід на циркову арену малого слоненяти у своїй коронній манері: «Дамбооооууу!». І це просто шикарний хід.

Ну і, звісно, головний герой Дамбо... Хоча він створений за допомогою комп'ютерної графіки, але є абсолютно природним і неймовірно чарівним. З першої хвилини це маля буквально закохує у себе глядача.

КОНТЕКСТ

«Дамбо» — четвертий повнометражний мультфільм компанії Волта Діснея. Його літературною основою стала дитяча розвиваюча книга Хелен Аберсон з ілюстраціями Гарольда Перла «Дамбо — літаючий слон».

Вона з'явилася в 1939 році і стала частиною інноваційного на той час розважального продукту під назвою Roll-A-Book (книга, що крутиться). Це була скринька з маленькими ручками, повертаючи які можна було читати через віконце. До речі, коли Волт Дісней придбав права на цю розповідь, він видав її паперову версію тиражем 1430 копій.

«Дамбо» — історія, яка назавжди залишає слід у душі дитини

Спочатку за мотивами цієї казки хотіли зняти короткометражний фільм, але кінематографісти на чолі з Діснеєм постійно збільшували хронометраж, і в результаті вийшов 64-хвилинний повнометражний анімаційний фільм про чарівне слоненя на ім'я Дамбо. Прем'єра мультфільму відбулася 23 жовтня 1941 року.

Глядачі надзвичайно тепло сприйняли анімацію та її головного героя. Сподобалося нове творіння Діснея й критикам. «Дамбо» отримав премію «Оскар» у категорії «Краща музика у фільмі» (Френк Черчілль, Олівер Воллес). А кілька років

потому стрічку оцінили й на Каннському кінофестивалі.

«Образ Дамбо став частиною світової культури, — говорить продюсер оновленої стрічки Дерек Фрей. — Люди миттєво полюбили маленьке слоненя з великими вухами. Вони можуть не пригадати всі подробиці сюжету, але пам'ятають ніжні сцени, а також певний реалізм у відображенні світу, якого зазвичай не чекають від анімаційного фільму. Це одна з тих історій, які назавжди залишають слід у душі дитини».

До речі, саме Дерек Фрей, який очолює продюсерську компанію Тіма Берто-

на з 2001 року, загорівся ідеєю перетворити «Дамбо» на ігровий фільм ще п'ять років тому. Він прочитав сценарій Ерена Крюгера і був настільки зворушений, що вирішив дати проекту зелене світло.

«Це був новий і свіжий погляд, який, однак, зберігав все те, що нам так подобалося в оригінальній картині», — сказав Фрей.

Сторінку підготувала Євгенія ПРОРИВАЙ

Головний редактор — Анна СПІВАК, відповідальний секретар — Олексій СОКУР

Свідоцтво про держреєстрацію КВ №21058-10858 ПР від 14.11.2014 р.

Редакція: м. Київ, бул. Лесі Українки, 26

Пишіть на адресу: ТзОВ «Структура ІТ», а/с 155, м. Київ, Україна, 04080

Засновник та видавець: ТзОВ «Структура ІТ» Тел.: (044) 359-04-54 e-mail: gazetavv@i.ua

Газету надруковано ТзОВ «Мега-Поліграф» 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14

Замовлення № 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Наклад 97 525 прим.

Рекомендована ціна 5 грн 00 коп. Передплатний індекс: 49450

При використанні публікацій посилання на газету «ВВ» обов'язкове.

Редакція газети «ВВ» може не поділяти думку авторів.

Відповідальність за матеріали у рубриці «Точка зору» несуть автори текстів.

Відповідальність за зміст рекламних матеріалів несе рекламодавець.

